БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ
NATIONAL FEDERATION OF EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул."Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;
e-mail: nfri@abv.bg; http: //www.nfri.bg/

Година XIX, брой 9 м.октомври 2026 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

1. **Новини – стр.1 – стр.10**
2. **Проекти и програми – стр.11 – стр.12**

НОВИНИ

Среща с ръководството на Министерството на здравеопазването

На 7 октомври т.г. председателя на НФРИ взе участие в среща с министъра на здравеопазването Катя Ивкова и заместник-министъра д-р Николай Вълов във връзка с предстоящите промени в здравната система и проблемите, които пряко засягат пациентите и хората с увреждания.

Подчертахме, че подкрепяме необходимостта от оптимизация и дигитализация, но за нас водещият критерий трябва да бъде какво реално ще се промени за пациента – по-добър достъп до лечение, по-малко административни бариери и гарантиране на правата и подкрепата.

Сред конкретните въпроси, които поставихме, бяха медицинската експертиза и работата на ТЕЛК/НЕЛК, включително нерешеният проблем със стари експертни решения, в които все още фигурира ограничението „без право на труд“. Настояхме да се

намери възможност този въпрос да бъде преразглеждан самостоятелно, без човекът да бъде принуждаван да преминава през цялостно преосвидетелстване.

Особено внимание отделихме на пациентите с тежки диагнози, за които необходимото лечение не се предлага в България. Днес тези хора често са принудени сами да търсят подходяща болница и специалист в чужбина, да водят кореспонденция и да осигурят необходимите документи за кандидатстване пред НЗОК. Поставихме необходимостта от контрол върху механизма за пациентска навигация и реално съдействие при лечение в чужбина**.**

Обсъдихме и достъпа до съвременни помощни средства, необходимостта системата да следва технологичното развитие и индивидуалните потребности на хората, както и проблема с недостига и неравномерното разпределение на медицинските специалисти.

Диалогът е важно да продължи не само в обсъждането, но и в разработването и проследяването на промените. Нашият критерий за успешна реформа остава човекът – дали получава по-достъпна и навременна грижа, по-малко административни препятствия и по-добра защита на своите права.

Среща на национално представените организации на и за хора с увреждания

На 9 октомври 2026 г. в гр.София, председателят на НФРИ взе участие в среща на национално представителните организации на и за хора с увреждания, на която бяха обсъдени ключови въпроси, свързани със защитата на социалните и трудовите права на хората с увреждания и необходимостта от последователни законодателни и институционални решения.

В рамките на срещата беше постигнато съгласие да се инициира свикването на заседание на Националния съвет за хората с увреждания, на което да бъдат поставени за разглеждане три приоритетни въпроса.

- *Реформата на ТЕЛК/НЕЛК – гарантиране на правата и облекчаване на административните процедури*

Участниците подчертаха, че реформата на медицинската експертиза трябва да бъде насочена към реално намаляване на административната тежест за хората с увреждания, а не единствено към организационно преструктуриране и прехвърляне на преписки между институциите.

Необходимо е да бъдат гарантирани по-малко административни посещения и изисквания за представяне на документи, ограничаване на необходимостта от пътуване, разумни срокове за освидетелстване и преосвидетелстване, както и достъпни и ефективни процедури за обжалване.

Основен приоритет е недопускането на прекъсване или загуба на права, социални плащания и подкрепа вследствие на административното преструктуриране, както и спазването на сроковете за освидетелстване, недопускането на необосновано намаляване на определения процент трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и осигуряването на правна сигурност за засегнатите лица.

- *Оценка на въздействието на чл. 355 от Кодекса на труда върху трудовите права на хората с увреждания и необходимост от законодателни мерки при подготовката на държавния бюджет за 2027 г.*

Вторият приоритетен въпрос е свързан с необходимостта от анализ на въздействието на чл. 355 от Кодекса на труда върху признаването на трудовия стаж на хората с увреждания, които работят при непълно работно време, обусловено от тяхното увреждане. Необходимо е хората с увреждания да не бъдат поставяни в по-неблагоприятно положение и да не губят трудови права единствено поради обстоятелството, че здравословното им състояние налага работа при намалена продължителност на работното време. В този контекст да бъдат обсъдени възможностите за законодателни промени, които да гарантират справедливо признаване на трудовия стаж и защита на произтичащите от него права. Въпросът има както правозащитно, така и съществено социално-икономическо измерение. Неговото решаване следва да бъде разгледано и в контекста на подготовката на държавния бюджет за 2027 г., с оглед необходимостта от осигуряване на подходящи нормативни и финансови механизми.

Предлаганият подход е израз на принципите на реално равенство, разумни улеснения и недопускане на дискриминация**,** както и на позитивното конституционно задължение на държавата по чл. 48, ал. 2 от Конституцията на Република България да създава условия за осъществяване на правото на труд на лицата с физически и психически увреждания, защото необходимостта от адаптираното работно време не трбва да води до ограничаване на техните законни права.

- *Кодифициране на социалните права на хората с увреждания*

Третият въпрос, предложен за разглеждане, е свързан с необходимостта от цялостен подход към кодифицирането на социалните права на хората с увреждания. Съществуващата нормативна уредба обхваща множество закони и подзаконови актове, което създава предпоставки за фрагментираност, затруднения при прилагането и недостатъчна яснота за гражданите относно техните права и механизмите за тяхната защита.

Общото разбиране, изразено по време на срещата, е, че поставените въпроси изискват активен диалог между национално представителните организации на и за хора с увреждания, компетентните държавни институции и законодателната власт.

Председателят на НФРИ се включва в Съвета за социални иновации

По покана на Министерството на труда и социалната политика Е. Тодорова, председател на Националната федерация на работодателите на инвалиди (НФРИ), ще се включи в работата на Съвета за социални иновации към Националния компетентностен център за социални иновации.

Съветът се създава в рамките на проект, финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021–2027 г., и ще функционира като експертно-консултативен орган, подпомагащ оценката, валидирането и по-широкото прилагане на социални иновации в България.

Участието на председателя на НФРИ ще даде възможност за представяне на опита и експертизата на Федерацията в областта на заетостта на хората с увреждания, социалното предприемачество и развитието на специализираните предприятия, както и за насърчаване на иновативни решения за тяхното социално и икономическо включване.

Председателят на НФРИ участва в заседание на Обществения съвет по достъпност към Столична община

На 21 октомври 2026 г. председателят на НФРИ взе участие в заседание на Обществения съвет по достъпност към Столична община, проведено по покана на Надежда Бачева, заместник-кмет по направление „Социални дейности и здравеопазване“.

В срещата участваха Минка Йовчева, директор на дирекция „Социални услуги за деца и възрастни“, Даниел Неделчев, директор на дирекция „Интеграция на хора с увреждания“, както и представители на организации на и за хора с увреждания.

Основен акцент беше обсъждането на проекта на Правилник за дейността на Обществения съвет по достъпност. Консултативният орган ще обединява експерти от различни общински направления и представители на организациите на хората с

увреждания за обсъждане и предлагане на решения, свързани с подобряване на достъпността в София.

Сред приоритетните теми са премахването на архитектурните, транспортните и комуникационните бариери, осигуряването на достъпна градска инфраструктура и обществен транспорт, подобряването на специализирания транспорт и възможностите за предоставяне на достъпни таксиметрови услуги.

Участието на НФРИ в този консултативен процес е възможност за представяне на експертни позиции и практически предложения за подобряване на достъпността и условията за независим живот на хората с увреждания.

На 14 и 15 октомври в Интер Експо Център в София се проведе Форум по социална икономика

На 14 и 15 отомври т.г. в Интер Експо Център, София се проведе XIV Международен форум по социална икономика, организиран от Националния съюз на трудово-производителните кооперации с подкрепата на Министерството на труда и социалната политика. Представител на НФРИ посети форума и присъства на конференцията „Трудово-производителните кооперации и социалните предприятия в променящата се икономическа и социална среда“.

По време на събитието заместник-министърът на труда и социалната политика Надя Клисурска съобщи, че над 25 млн. евро по Програма „Развитие на човешките ресурси“ са осигурени за подкрепа на социалната икономика, насърчаване на социалното предприемачество и създаване на възможности за заетост на хора от уязвими групи. Беше представена и информация за близо 9 млн. евро, предвидени за социални иновации, включително за създаването на Национален компетентностен център за социални иновации.

Към момента в Регистъра на социалните предприятия към МТСП са вписани над 280 предприятия. За повишаване на тяхната разпознаваемост на пазара се прилага сертификационната марка „Продукт на социално предприятие“.

За специализираните предприятия интерес представляват очертаните възможности за подкрепа на модернизацията на работните места, развитието на цифровите умения, подобряването на достъпа до пазари и финансиране и повишаването на управленския капацитет.

Посочените средства са част от програмната подкрепа за сектора и не следва да се разглеждат като конкретна отворена процедура за кандидатстване към настоящия момент.

НФРИ участва в европейски уебинар за укрепване на социалната икономика

Бъдещото финансиране на социалната икономика през периода 2028–2034 г. беше сред основните теми на дискусията на 22 октомври 2026 г. НФРИ взе участие в международния уебинар „Изграждане на по-силна социална икономика в Европа“ (*Building a Stronger Social Economy in Europe*), организиран в рамките на SFE/CEFEC.

В центъра на обсъжданията бяха развитието на социалната икономика в Европейския съюз, перспективите за нейното финансиране и ролята на държавите членки при определянето на националните приоритети за следващия програмен период.

Особено внимание беше отделено на предложението за новата Многогодишна финансова рамка на ЕС за периода 2028–2034 г., което предвижда минимален дял от 14% за социални цели в рамките на съответното финансиране по националните и регионалните планове за партньорство. Сред тези цели са качествената заетост, развитието на умения, социалното включване и борбата с бедността.

В дискусията беше подчертано, че държавите членки ще разполагат със значителна гъвкавост при определянето на конкретните мерки и приоритети. Това поставя важния въпрос доколко социалната икономика и предприятията, осигуряващи заетост на хора с увреждания и други уязвими групи, ще получат достатъчна подкрепа в националните планове.

Участници в уебинара изразиха опасения, че при липса на ясно определени приоритети за социалната икономика част от националните екосистеми могат да се окажат с ограничен достъп до пряко финансиране.

В рамките на срещата бяха представени и информационни ресурси на Европейската комисия, включително резултатите от проучването на Евробарометър „Социалната икономика в живота на европейците“ от октомври 2025 г. и европейският портал *EU Social Economy Gateway*.

За НФРИ темата има пряко значение, тъй като бъдещите национални приоритети и механизми за финансиране ще определят възможностите за развитие на специализираните предприятия, инвестициите в устойчиви работни места и подкрепата за професионалната реализация на хората с увреждания.

Участието в европейския експертен обмен предоставя възможност на Федерацията да проследява развитието на политиките и да отстоява необходимостта специфичните потребности на специализираните предприятия да бъдат отчетени при подготовката на националните програмни документи.

НФРИ представи добри практики за достъпни услуги на национално събитие на AccessibleEU

На 16 октомври 2026 г. НФРИ взе участие с експертна презентация в събитието на AccessibleEU България „От стандартите към реалността – Достъпността в България“.

Форумът беше посветен на достъпната градска среда, дигиталната достъпност, достъпа до услуги и прилагането на принципите на универсалния дизайн.

В тематичния панел „Достъп до услуги: стандарти, напредък и партньорства“ Елка Тодорова от НФРИ представи презентация на тема „От партньорството към достъпните услуги – ролята на специализираните и социалните предприятия“. В изказването беше поставен акцент върху значението на сътрудничеството между публичните институции, неправителствените организации и работодателите за създаването на реално достъпни услуги за хората с увреждания.

Представени бяха конкретни добри практики на специализирани предприятия:

- „Лозана“ ЕАД – специализиран транспорт за трудноподвижни хора в София и развитие на допълнителни услуги за общността;
- „БГ Асист“ – дигитална достъпност чрез дистанционна техническа помощ, помощни технологии и преобразуване на недостъпни документи;
- „Глобал Консулт БГ“ („Глобал Тур“) – достъпен туристически транспорт с адаптиран автобус за хора с увреждания.

Беше представена и ролята на целевото финансиране на Агенцията за хората с увреждания по чл. 49 от Закона за хората с увреждания като инструмент за инвестиции, подобряване на работната среда и развитие на стопанската дейност на специализираните предприятия.

Основното послание на НФРИ беше, че достъпността не се постига единствено чрез нормативни изисквания и технически стандарти. Необходими са устойчиви партньорства и предприятия, които превръщат инвестициите и експертния капацитет в реални услуги за хората.

Представените примери показват, че развитието на специализираните предприятия може да има двоен резултат – устойчива заетост за хора с увреждания и по-добър достъп до услуги, които подпомагат независимия живот и участието в обществото.

„ГРАДители“ отличи иновативна идея за самостоятелно придвижване на незрящи хора

На 18 октомври 2026 г. в София се проведе финалното събитие на първото издание на „ГРАДители“ — инициатива на Асоциацията на българските лидери и предприемачи (ABLE), която насърчава младите хора да търсят иновативни решения за по-достъпна, устойчива и приобщаваща градска среда.

В надпреварата участваха девет екипа, които представиха свои идеи за справяне с реални градски предизвикателства. Наградата от 5000 евро стартов капитал за своята иновативна идея спечели екипът на Morsy с проект за подпомагане на самостоятелното придвижване на незрящи хора. Идеята предвижда разработването на мобилно приложение, което чрез Bluetooth маяци да осигурява навигация в закрити пространства — метростанции, подлези и други обществени места, където GPS системите не функционират надеждно. Целта е хората със зрителни увреждания да могат да се ориентират и придвижват по-уверено и самостоятелно.

Зад проекта стоят четирима млади хора, които са се обединили около желанието да намерят практическо решение на реален проблем. Националният съвет на хората с увреждания в България, в който членува и НФРИ, подкрепи инициативата чрез идеи и предложения и участие във финалното събитие. За своя принос Съветът получи благодарствен сертификат от организаторите.

За НФРИ подобни инициативи са особено значими, защото показват как младите хора, новите технологии и организациите на хората с увреждания могат да работят заедно за премахване на бариерите пред независимия живот.

Бизнес форум „ИЗКУСТВОТО НА БИЗНЕСА – Мост между изкуството и индустрията между България и Турция“, 25 ноември 2026 г., зала „Шекспир“, Гранд Хотел Милениум София

Българо-турската търговско-промишлена камара (BULTISAD) в партньорство с Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) организират Българо-турски бизнес форум с B2B срещи „ИЗКУСТВОТО НА БИЗНЕСА – Мост между изкуството и индустрията между България и Турция“, който ще се проведе на 25 ноември 2026 г. от 16:00 часа в зала „Шекспир“, 4-ти етаж, на Гранд Хотел Милениум София.

Събитието е посветено на връзката между бизнес, дипломация, инвестиции и технологии, с основна мисия да даде нов тласък на икономическото и търговското

сътрудничество между България и Турция. Форумът ще се превърне в престижна платформа за среща на бизнес лидери, инвеститори, предприемачи и иноватори от двете държави, като постави фокус върху създаването на устойчиви стратегически партньорства и пресечни точки между предприемачеството, публичните институции и креативните индустрии.

Участниците ще имат възможността да представят дейността си пред високо профилна международна аудитория, да обменят ценен опит и да проведат директни B2B срещи за бъдещо развитие. Форумът предоставя условия за изграждане на солидна мрежа от контакти чрез директна комуникация с ключови фигури и потенциални партньори.

При интерес, в рамките на „Изкуството на бизнеса“, компаниите ще могат да заявят собствен изложбен щанд – специално пространство за представяне на своята дейност, продукти и услуги пред потенциални клиенти, партньори и инвеститори от България и Турция.

Участието във форума е безплатно, но е необходима предварителна регистрация, най-късно до 23.11.2026 г.(понеделник), включително, на следния линк:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc8t1DUWF2sToZATp2Tw66yc7Aow7wxEm_mEiQMSaUh5LVh9w/viewform?usp=header

За допълнителна информация, относно форума и изложбения щанд, г-жа Светла Запрянова, началник на отдел „Международни прояви и сътрудничество“ на дирекция „Интернационализация на малките и средните предприятия, e-mail: s.zapryanova@sme.government.bg, тел: 02/940 79 75 или към представителите на българо-турската търговско-промишлена камара (BULTISAD):

Сибял Фикрет, тел. 0876631071, e-mail: office@bgtrchamber.com;

Мая Блъскова, тел. 0878850733;

Надя Станоева – 0877 818 229

Предварителната програма за събитието е публикувана тук: https://sme.government.bg/event/biznes-forum-izkustvoto-na-biznesa-most-mezhdu-izkustvoto-i-industrijata-mezhdu-balgarija-i-turcija-25-noemvri-2026-g-zala-shekspir-grand-hotel-milenium-sofija

ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

Нов информационен портал за европейско финансиране – полезен ресурс за малките и средните предприятия

Изпълнителна агенция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ (ИА ЕФК) предоставя на бизнеса специализиран интернет портал – **https://efc.gov.bg/**, чрез който предприятията могат да следят актуална информация за възможностите за европейско финансиране.

Особено полезна е рубриката **„Отворени процедури“**, в която се публикува информация за процедурите за кандидатстване, включително допустими кандидати и дейности, размер на финансирането и крайни срокове. Порталът предоставя също информация за програмите, документи за кандидатстване, разяснения и новини.

За специализираните предприятия – членове на НФРИ, ресурсът е особено ценен при планирането на инвестиции в ново оборудване, модернизиране на производството, внедряване на иновации, дигитализация и повишаване на конкурентоспособността.

- **Препоръчваме на нашите членове да запазят адреса на портала и периодично да посещават рубриката „Отворени процедури“.** Така ще могат своевременно да се информират за новообявени възможности за финансиране, да преценяват приложимостта им към дейността на своето предприятие и да разполагат с достатъчно време за подготовка на проектни предложения по две от програмите - Програма Конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021 – 2027 и Програма научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027.

Полезни връзки:

Официален портал: https://efc.gov.bg/

Отворени процедури: https://efc.gov.bg/bg/open-procedures

В долната част на портала е обособена и секция „Бързи връзки“, която осигурява удобен достъп до други полезни за бизнеса институции и информационни системи:

- Министерство на иновациите и дигиталната трансформация (МИДТ) – https://www.midt.bg/
- Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България (ИСУН) – https://eumis2020.government.bg/
- „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД (ФМФИБ – Фонд на фондовете) – https://fmfib.bg/
- Единен информационен портал за средствата от Европейския съюз (EUFUNDS) – https://www.eufunds.bg/bg
- Национален център за информация и документация (НАЦИД) – https://s2b.nacid.bg/home

екипът на НФРИ